

Osterøy kommune

Vedtak: Pålegg om retting etter lov om folkehelsearbeid

Miljørettet helsevern ved Helsevernenheten i Bergen kommune er leigd inn av Osterøy kommune til å utføre sakshandsaming etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. Miljørettet helsevern førte tilsyn med Mjøsdaalen barnehage 3. april 2019.

Kommuneoverlegen i Osterøy kommune fattar no vedtak om at avvik frå følgjande paragrafar må rettast opp innan 1. desember 2019:

- **Avvik 1: Internkontrollsystem, jamfør § 4**
- **Avvik 2: Utforming, jamfør § 9**
- **Avvik 3: Vedlikehald og reinhald, jamfør § 13**
- **Avvik 4: Tryggleik, jamfør § 14**
- **Avvik 5: Det er ikkje avtrekk i grovgarderobe**

Barnehagen får også 2 merknadar.

Heimel: forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler § 26 og folkehelseloven § 14 første ledd. Grunngevsnad og korleis rette opp avvika står på side 3 - 6.

Bakgrunn

Miljørettet helsevern i Bergen kommune fører tilsyn med skular og barnehagar etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. i samråd med kommuneoverlegen i Osterøy kommune. Alle barnehagar skal ha godkjenning etter forskrifta.

Mjøsdaalen barnehage er ikkje godkjent etter forskrifta. Barnehagen søkte om godkjenning i 2009. Miljørettet helsevern sitt førre tilsyn med barnehagen var i 2012. Då hadde barnehagen manglar ved internkontroll, tryggleik, utemiljø, ventilasjon og sanitære tilhøve.

Barnehagen har i etterkant gjort tiltak, til dømes installert ventilasjonsanlegg, gjort sikringstiltak ute og inne, skaffa nytt leikeplassutstyr og installert lydplater i det største opphaldsrommet. Barnehagen har også sendt inn kopi av plan for å førebyggje ulykker og plan for å sørge for godt inneklima. Barnehagen har likevel ikkje retta opp i alt.

Miljørettet helsevern førehandsvarsla 2. mai 2019 vedtak om at barnehagen må rette opp avvik frå forskrifta sine krav. Barnehagen tilbakemeldte på førehandsvarselet 28. mai 2019.

Skildring av barnehagen

Barnehagen ligg i modulbygg frå 1995, inntil Hosanger Montessoriskule. Barnehagen har eit eige, lite uteareal på framsida med leikeapparat som eignar seg for små barn. I tillegg låner barnehagen eit naturområde på baksida av barnehagen. Dette naturområdet er inngjerda, har leikehytte, gapahuk og bålpanne. Barnehagen nyttar også skulen sitt leikeareal, med plass til ballspel og meir utfordrande leikeapparat. Det er turterreng i nærleiken. Barnehagen fortel at dei er mykje ute.

Barnehagen hadde ved tilsynet 18 barn. Barnehagen har småbarnsavdeling og storbarnsavdeling, men dei er mykje i lag.

Barnehagen har tre leike- og opphaldsrom. Det er eitt stort rom med kjøkenkrok (om lag 50 kvm, kjøkeninnreiing skal ikkje reknast med i leike- og opphaldsareal), og eit mindre rom ved sidan av dette (om lag 15 kvm). Det siste rommet ligg på andre enden av bygget (om lag 40 kvm). Merk at vi ikkje har oppdaterte og målsette planteikningar av barnehagen.

Barnehagen sitt kjøken er på det største leike- og opphaldsrommet. Barnehagen seier at dei sjeldan lagar varm mat ettersom kjøkenet er lite.

Barnehagen har eitt sanitærrom. Her er det ein stelleplass, to små toalett og ein vask.

Barnehagen har kommunalt drikkevatt og avløp.

Barna søv i vogner som står under takoverbygg framfor inngangsdøra.

Barnehagen er ikkje tilrettelagd for funksjonshemma barn.

Om tilsynet

Mjøsdaalen barnehage vart valt ut for tilsyn fordi den ikkje er godkjent og fordi det er lenge sidan førre tilsyn. Tidspunktet for tilsynet vart avtalt 6. februar, og innkallinga vart sendt 8. februar 2019.

Tilsynet vart utført 3. april 2019. Til stades var styrar Siri Vaarvik, kommuneoverlege Anita Sørtveit, spesialrådgjevar Sylvi-Ann Hanstvedt frå Sektor for oppvekst, driftsleiar Ove Pedersen frå Teknisk forvaltning og overingeniør Ragnhild Jarlsby frå Miljørettet helsevern.

Ved tilsynet gjekk vi gjennom barnehagen sitt internkontrollsystem, med vekt på at barnehagen har et godt organisert og funksjonelt internkontrollsystem (§ 4), rutinar for å melde frå til føresette og kommuneoverlege (§ 5), rutinar for tryggleik (§ 14), førstehjelp (§ 15) og smittevern (§ 17).

Vi hadde også ei synfaring av bygg og drift, med vekt på vedlikehald og reinhald (§ 13), tryggleik (§ 14), sanitære tilhøve (§ 23), inneklima (§ 19), samt utforming og storleik på leike- og opphaldsareal (§ 9).

Om denne rapporten

Rapporten syner avvik og merknadar avdekka under tilsynet, og er ikkje ei fullstendig vurdering av barnehagen. Rapporten skildrar avvik og merknadar, og ikkje alt det positive arbeidet barnehagen gjer.

Definisjonar

Avvik er mangel på oppfylling av krav fastsett i eller i medhald av lov eller forskrift.

Merknader er tilhøve som ikkje er i strid med krav fastsett i eller i medhald av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheita meiner det er moglegheit for forbetring.

Internkontrollsystem: Systematiske tiltak som skal sikre og dokumentera at barnehagen vert driven i samsvar med krav fastsett i eller i medhald av forskrifta. Dei systematiske tiltaka skal være skildra i barnehagen sine rutinar.

Vurderte tilhøve, avvik og merknadar

Barnehagen sin organisering av internkontrollsystem (§ 4)

Barnehagen har rutinar i perm, i tillegg nyttar dei det nettbaserte programmet Kriseportalen. Permen med rutinar er oversiktleg og oppdatert, men den inneheld mange dokumenter som ikkje er relevante for tilsette i det daglege, slik at det ikkje er lett for tilsette å raskt finne dei rutinane dei treng. Styrar melder avvik om bygg og uteområde på e-post til driftsleiar, andre avvik meldast i KF-Kvalitet. Barnehagen kunne vise frem årshjul for aktivitetar og skriftleg oversikt over organisering og fordeling av ansvar.

Barnehagen sendte 28. mai 2019 melding om at alle tilsette har fått opplæring i internkontrollsystemet, rutine for handtering av avvik og to avviksskjema. Barnehagen sendte også eit skjema dei vil nytte i risikokartlegginga, som dei har starta å fylle ut.

Avvik 1: Barnehagen har manglar ved avviksrutine og risikokartlegging

Grunngjevnad for avviket:

- a) Barnehagen sin rutine for avvik skildrar ikkje kva som skal meldast som avvik. Ut i frå Miljørettet helsevern si erfaring er det ofte ikkje semje blant tilsette om kva eit avvik er.
- b) Barnehagen har ikkje kartlagt risiko av tilhøve som kan vere av betydning for barna si helse og miljø.

Korleis rette opp i avviket:

- a) Barnehagen må oppdatere skriftlege rutinar for avvik. Det må stå kva som skal meldast som avvik. Dette gjeld ikkje berre bygg, men også til dømes avvik frå barnehagen sine rutinar. Det må vere enkelt for styrar å ha oversikt over avvika, og enkelt å følgje opp at avvika vert retta.
- b) Barnehagen må gjere ein risikokartlegging. Dei tilhøva som vert avdekka i kartlegginga må risikovurderast. Barnehagen må kunne dokumentera at det er etablert rutinar, eller gjort eller planlagt fysiske tiltak, som sikrar at risikoen er akseptabel. Skjemaet som barnehagen har lagt ved i si tilbakemelding kan fint nyttast. For anna rettleiing syner vi til Miljørettet helsevern sin nettside om internkontrollsystem i barnehagar:
<https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/miljorettet-helsevern/11450/11451/article-160414>

Barnehagen sine rutinar for informasjonsplikt (§ 5)

Barnehagen har rutinar for informasjonsplikt til kommuneoverlege. Barnehagen har nokre skriftlege og nokre munnlege rutinar for å melde frå til føresette om smittsame sjukdommar, ulykker og tilhøve som kan ha negativ innverknad på barna si helse. Styrar opplyste at barnehagen alltid skriv skademelding når det har vore ulykker med barn.

Barnehagen har 28. mai 2019 sendt rutine for kva tid og korleis føresette skal varslast om tilhøve som kan ha negativ innverknad på barna. Vi har ikkje merknadar til barnehagen sine rutinar for informasjonsplikt.

Barnehagen sitt leike- og opphaldsareal (§ 9)

Barnehagen har tre leike- og opphaldsrom, det store rommet med eit mindre rom ved sida av, og eit mellomstort rom på andre sida av garderoben/gangen. Dette er til saman om lag 105 kvm, men merk at vi ikkje har oppdaterte og målsette planteikningar av barnehagen. Dersom arealet 105 kvm er riktig har barnehagen stort nok leike- og opphaldsareal til talet på barn. Romma er fint innreidd med møblar tilpassa barn og leikar i barnehøgd.

Avvik 2: Barnehagen si planløyising gjer at sand og skit kjem inn i leikerom

Grunngjevnad for avviket:

Ein må gå gjennom garderobe og gang for å komme mellom romma, og for å komme til toalett- og stellerom som ligg like ved inngangsdøra. Desse tilhøva gjer at skit og smuss vert dregen med inn i barna sine leikerom. Barnehagen har ikkje eit anna toalett som barna kan nytte når dei er ute, slik at golvet på toalett- og stellerom vert skittent om dei ikkje rekk å ta av seg støvlar og reinklede.

Korleis rette opp i avviket:

Barnehageeigar må gjere tiltak med bygget slik at ein ikkje lenger treng å gå gjennom skitten sone for å komme mellom leike- og opphaldsrom, eller til toalett- og stellerom. Det må i tillegg vere eit toalett ved uteområda eller i grovgarderobe/gang, som barna kan nytte utan å måtte ta av seg sko og ytterklede.

Barnehagen sitt vedlikehald og reinhald (§ 13)

Barnehagen fortalde at vedlikehald har vore nedprioritert fordi ein ikkje har visst om barnehagen skal halde fram i dei same lokala. Noko av det manglande vedlikehaldet gjer det vanskeleg å halde reint alle stader. Barnehagen har nye golv i garderobe og gang.

Barnehagen meldte 28. mai 2019 om at dei har fått nytt golv i det mellomstore leikerommet, og at mellomrom under kjøkenbenk vert reingjort hyppig medan barnehagen ventar på sokkel. Toalett er skifta ut, og spisebord skal slipast innan 1. desember.

Avvik 3: Det er manglar ved vedlikehald og reinhald

Grunngjevnad for avviket:

- a) Golv i det store leikerommet er slitt og ripete.
- b) Det manglar soklar på kjøkenet og er gliper mellom oppvaskmaskin og innreiing. Under kjøkeninnreiinga var det ved tilsynet svært skittent.
- c) Eit spisebord er slitt, slik at det ikkje er lett å gjere reint.

Korleis rette opp i avviket:

- a) Barnehageeigar må tilbakemelde kva tid barnehagen enten skal flytte, eller få nytt golv i det største rommet.
- b) Mellomrom på kjøken må tettast slik at det ikkje samlar seg så mykje skit. Inntil dette er gjort må det reingjerast hyppigare.
- c) Spisebordet som er slitt må få overflatebehandling, eller byttas ut med eit som er lettare å gjere reint.

Barnehagen sitt arbeid for å førebyggja ulykker (§ 14)

Barnehagen har beredskapskort for handsaming av ulike ulykker i Kriseportalen. Barnehagen har nokre rutinar for førebygging av ulykker, til dømes rutine for tryggleik på tur og rutine for tryggleikskontroll. Driftsleiar har tinga hovudkontroll av leikeplassutstyret ved denne barnehagen og alle andre kommunale barnehagar.

Barnehagen meldte 28. mai 2019 om at dei har fjerna stikkontaktar utan barnesikring, flytta stativ for plastposar høgt opp, flytta kaffi- og vasskokar til personalrom, fjerna panelomn, fjerna utstikkande spikre og flytta flytande måling inn i skåp. Det er satt opp port ut frå skulen sitt leikeområde, som barnehagen nyttar. Det skal monterast klemsikring på dører som mangla det.

Leikeplassutstyr vart kontrollert 13. mai 2019 av sertifisert inspektør i ekstern firma. Rapporten syna ein B-feil og ein C-feil.

Avvik 4: Det vart avdekkja risiko for ulykker, og barnehagen mangla dokumentasjon på arbeidet med tryggleik

Grunngjevnad for avviket:

- a) Barnehagen har ikkje gjort ei kartlegging av risiko for farar og ulykker.
- b) Barnehagen kunne ikkje vise fram dokumentasjon på at leikeplassutstyret var i tråd med krava i medhald av forskrift om sikkerheit ved leikeplassutstyr.
- c) Barnehagen nyttar også skulen sitt uteområde. Tjukkleiken på fallgrusen under klatrenettet var for liten, og ein kantstokk var rotta slik at det stakk ein bolt opp.

Korleis rette opp i avviket:

- a) Barnehagen må kartlegge risiko for farar og ulykker som ein del av kartlegginga av tilhøve som kan vere av betydning for barna si helse og miljø (står også i avvik 1 c).
- b) Barnehagen må sende dokumentasjon på at avvik ved leikeplassutstyret er utbetra.
- c) Leikeplassutstyret som barnehagen nyttar, også det på skulen, må følgje krav i forskrift om sikkerhet ved leikeplassutstyr. Barnehagen må avklare ansvar og oppgåver med skulen.

Barnehagen sitt arbeid med førstehjelp (§ 15)

Barnehagen har skriftleg rutine for opplæring av tilsette i førstehjelp. Barnehagen har liste over kva som skal vere i førstehjelpsutstyret.

Barnehagen sendte 28. mai 2019 liste over kva tid tilsette har hatt førstehjelpskurs, og sjekklister for kontroll av førstehjelpsutstyr. Vi har ikkje merknadar til barnehagen sitt arbeid med førstehjelp.

Barnehagen sitt arbeid med smittevern (§ 17)

Barnehagen har rutinar for stell av barn og vask av smittefarleg søl. Styrer opplyste at barnehagen lærer barna opp i handvask frå første dag, og ser til at dei alltid vaskar hendene etter toalettbesøk og før måltid. Barnehagen har oversikt over vaksinasjonsstatusen til barna.

Barnehagen meldte 28. mai 2019 om at dei har fått handvask med sensor ved stelleplassen, at dei har laga skriftleg rutine for førehandsundersøking av tuberkulose av tilsette, at dei nyttar eingongsunderlag ved stell av barn, har laga skriftleg rutine for smittevern på tur med barn, rutine for kontroll av temperatur i kjøleskåp, og fjerna dokost slik at barn ikkje kan få tak i den. Barnehagen har også laga ei rutine for reinhald av tekstilsofa.

Merknad 1: Vaksinasjonsstatus til dei tilsette

Folkehelseinstituttet tilrår at tilsette i barnehagar er vaksinerte mot:

- Difteri, stivkrampe, kikhoste og poliomyelitt (DTPV), med boosterdose hvert 10. år.
- Røde hundar, meslingar og vasskoppar dersom dei har seronegativ blodprøve (ikkje er vaksinerte og ikkje har hatt sjukdommen).
- Hepatitt B dersom tilsette skal gjere oppgåver som kan ha risiko for smitteoverføring ved stikkuhell, til dømes å sette insulininjeksjon på barn med kjent hepatitt B-smitte.

Barnehagen sitt inneklima, jamfør § 19

Barnehagen har balansert ventilasjonsanlegg som vart installert i 2015. Styrar opplyste at det fungerer litt ustabilt. Byggeigar har rutinar for årleg kontroll og skifte av filter. Det går an å opne vindauger i alle rom.

Barnehagen meldte 28. mai 2019 om at det skal installerast avtrekk i grovgarderobar innan 1. november 2019. Barnehagen har fått nytt golvbelegg i det mellomstore leikerommet, noko som gjer det enklare å halde reint. Barnehagen har ekstra reinhald under kjøken, i påvente av sokkel. Barnehagen kostar betongplattling mellom rist og inngangsdør dagleg, for å halde sand og grus vekk frå inngangspartiet. Det er også montert avtrekksvifte på yttervegg på vaskerommet, og tetta igjen opning i himling på det mellomstore leikerommet.

Avvik 5: Det er ikkje avtrekk i grovgarderobe

Grunngjevnad for avviket:

Det er ikkje avtrekk i grovgarderobe. Dette gjer at fuktig luft ikkje vert ført ut av bygget, og i staden kjem inn på leikerom.

Korleis rette opp i avviket:

Det må installerast avtrekk i grovgarderoben.

Miljørettet helsevern kjem til å vurdere vedlikehald, reinhald og mengde sand og korleis det fungerer å dagleg koste betongplattning ved komande tilsyn.

Barnehagen sine sanitære tilhøve, jamfør § 23

Barnehagen har vaskerenne i garderoben. Barnehagen har eitt bad. Her er det ein stalleplass, ein vask, og to toalett for barna. Toaletta er ikkje innebygd. Barnehagen har tilstrekkeleg mange toalett og stalleplassar for talet på barn (maksimalt 20 barn og maksimalt 10 barn under 3 år), men plasseringa og utforminga er ikkje god nok.

Barnehagen meldte 28. mai 2019 om at toaletta er skifta ut, og at det er montert vask til den som stellar. Barnehagen manglar toalett i grov og rein sone, noko som er skildra under avvik 2, og difor ikkje tatt med her.

Merknad 2: Skjerming av toalett

Det er uheldig at det ikkje er så lett for barna å gå på toalett utan å verte forstyrra. Når alt er i same rom er det lett for at fleire kjem innom når eit barn sit på toalettet. Toalettet er også rett ved inngangsdøra, noko som også kan redusere kjensla av privatliv. Det er diverre ikkje plass til å sette opp skjerming rundt det eine toalettet. Barnehagen meldte 28. mai 2019 om at personalet alltid spør barna om døra skal lukkast inntil, så dei kan sitje i fred om dei ynskjer det.

Oppsummering og vidare saksgang

Mjøsdaalen barnehage har fleire gode kvalitetar og mange gode rutinar. Miljørettet helsevern avdekte likevel ein del avvik som må rettast. Barnehagen må rette opp i avvika innan 1. desember 2019.

Barnehagen kan ikkje få godkjenning på noverande tidspunkt. Dersom barnehagen treng lenger tid enn til 1. desember 2019 på å rette opp avvika kjem Miljørettet helsevern til å tilrå at barnehagen får avslag på søknaden.

17/9-19 Anita Sørteit
Anita Sørteit
Kommuneoverlege, Osterøy kommune

Sakshandsamar: Overingeniør Ragnhild Jarlsby, Miljørettet helsevern, Bergen kommune.
Kontrollert av: Avdelingsleiar Viviann Sandvik, Miljørettet helsevern, Bergen kommune.

Rett til å klage på vedtaket

Partar i saka kan klage på vedtaket, jamfør forvaltningslova forvaltningsloven kapittel VI, Om klage og omgjøring. Klagen skal stilast til Fylkesmannen i Hordaland, men sendast til Etat for helsetjenester, Solheimsviken 9, 5058 Bergen. Ein eventuell klage skal angje kva det vert klaga over og den eller dei endringar ein ynskjer, som skildra i forvaltningsloven § 32. Klagen bør begrunnast. Fristen for å klage er 3 veker frå mottak av dette brevet.

Rett til rettleiing

Partar i saka kan kontakte Miljørettet helsevern ved behov for rettleiing i saka, informasjon om gjeldande lover, forskrifter og vanleg praksis, framgangsmåte ved klage eller annan informasjon for å ivareta sine interesser. Miljørettet helsevern har rettleiingsplikt etter forvaltningslova § 11.

Rett til innsyn

Det er rett til innsyn i alle dokument i saka jamfør forvaltningslova §§ 18 og 19.

Reglar som gjeld for denne saka

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Lov om folkehelsearbeid (Folkehelseloven)

Lov om behandlingssmåten i forvaltningssaker (Forvaltningsloven) §§ 11, 16, 18 og 19

Lov om rett til innsyn i dokument i offentleg verksemd (Offentleglova) §§ 1-3 og 13 – 15

Miljø og helse i barnehagen – Helsedirektoratets rettleiar IS-2072 til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Vedtaksmynde

Vedtaksmynde i denne saka er delegert til kommuneoverlegen i Osterøy kommune.

Miljørettet helsevern utfører sakshandsaming på vegne av Osterøy kommune. Dersom tilsyn avdekkjer tilhøve som er i strid med lovverket, kan kommunen fatte vedtak om retting.

Dersom det oppstår tilhøve som medfører overhengande fare for helseskade fare for helseskade skal kommunen stanse heile eller delar av verksemda inntil tilhøva er retta opp eller fare er over.

Kontaktinformasjon til Miljørettet helsevern

Avdelinga Miljørettet helsevern ligg under Helsevernenheten, Etat for helsetjenester, Byrådsavdeling for helse og omsorg, Bergen kommune. I Bergen kommune er avdelinga delegert mynde etter folkehelseloven sitt kapittel om miljørettet helsevern, med forskriftene som er heimla her.

Adresse: Etat for helsetjenester, Solheimsgaten 9, 5058 Bergen.

Epostadresse: mhv@bergen.kommune.no

Telefonnummer: 55 56 52 00.

Nettside: <https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/miljorettet-helsevern>